

دانشگاه علوم پزشکی شیراز
بیمارستان جوادالائمه(ع) خرامه

مسمومیت دارویی

تهیه کننده	کبری زارع قشلاقی کارشناس پرستاری
تاییدکننده	دکتر مریم عبدالله پور متخصص طب اورژانس
سال تهیه	بهار ۱۴۰۱
منبع	برونر سودارت بیماری های عفونی، اورژانس و بلایا ۲۰۲۲

*شایعترین علت بروز مسمومیت در جهان، مصرف داروها بیش از مقادیر درمانی می باشد.

*دهان، شایعترین راه ورود سموم به بدن می باشد.

* مهمترین راههای ورود سموم به بدن عبارتند از: راه خوراکی، تنفسی، پوستی و تزریقی.

* ایجاد استفراغ در فرد مسموم، همیشه بهترین راه خارج کردن سم از بدن نیست و گاهی ممکن است جان بیمار را به خطر بیندازد.

* از خوراندن مایعات در فرد مسمومی که بیهوش می باشد، خودداری نمائید.

* برخی از مسمومیت ها ممکن است عوارض ناگوار و جبران ناپذیری را در فرد مسموم ایجاد نمایند. بنابراین باید از بروز مسمومیت پیشگیری نمود.

* با مصرف خودسرانه داروها بدون تجویز پزشک، سلامت خود را به خطر نیندازید.

* مقادیر بالای برخی از داروهای به ظاهر کم خطر، می توانند برای فرد کشنده باشد.

* خطرات ناشی از مسمومیت در کودکان، خانمهای باردار و افراد سالمند می تواند شدیدتر از دیگر افراد باشد.

*بروز برخی از مسمومیت ها با معلولیت ماندگار همراه هستند. در پیشگیری از بروز مسمومیت ها کوشا باشیم.

* هرگز سعی نکنید با چشیدن و یا بوییدن یک ماده ناشناخته آن را شناسایی کنید.

* در صورت تماس پوست و یا چشم با مواد اسیدی و یا قلیایی پوست و چشم را با مقادیر فراوان آب شستشو داده و مصدوم را به مرکز درمانی منتقل کنید.

* در صورت تماس پوست و یا چشم با مواد اسیدی و یا قلیایی هرگز از مواد قلیایی و یا اسیدی جهت خنثی سازی استفاده نکنید.

* در صورت بلع مواد با خاصیت خوراننده مانند اسیدها و قلیاها، هرگز بیمار را وادار به استفراغ نکنید. این کار می تواند سبب وخیم شدن وضع بیمار گردد. آن را شناسایی

ایمن سازی منازل از نظر بروز مسمومیتها

۱- محصولات شوینده، فرآورده های دارویی و آرایشی- بهداشتی را دور از دسترس کودکان و در کمد در بسته دارای قفل نگهداری کنید و شوینده داخل ظرف زباله، آنرا آبکشی نمایید.

۳- محصولات خانگی خطرناک (مانند لوله بازکن، جوهر نمک، محلول سفید کننده و لک بر، مواد شوینده، گاز پاک کن، داروها و دیگر مواد شیمیایی) را در بسته بندی اصلی آنها و با درب بسته نگه داری نمایید.

۴- از قرار دادن ظروف حاوی مواد شیمیایی در کنار مواد غذایی خودداری نمایید.

۵- چنانچه در منزل کودکی دارید، از قرار دادن خمیر دندان، دهان شویه و یا دیگر فرآورده های آرایشی و بهداشتی در دسترس کودکان خودداری نمایید.

۶- آیا در حیاط و پارکینگ منازل محصولات خطرناک مثل ضدیخ، شیشه پاک کن، بنزین، نفت، علف کش، سموم حشره کش و کودهای باغبانی را در کمدهای مجهز به قفل نگه داری می نمایید؟

۷- تمامی سموم مورد استفاده در منزل را در ظروف با درب غیرقابل دسترسی کودکان نگه داری نمایید.

۸- برچسب ظروف سموم و مواد دفع آفات را ابتدا کاملاً مطالعه می کنید و سپس دقیقاً مطابق آن عمل نمائید.

:

۹. اغلب مسمومیت ها در منازل رخ می دهند. خانه خود را نسبت به بروز مسمومیت ایمن نمایید.

۱۰. مسمومیت با گاز منوکسید کربن (CO) کشنده ترین مسمومیت غیرعمدی در کشور ماست و شیوع آن در فصل زمستان بالا می باشد.

پیشگیری از مسمومیت ناشی از داروها

با مصرف خودسرانه داروها بدون تجویز پزشک، سلامت خود را به خطر نیندازید.

۲- مقادیر بالای برخی از داروهای به ظاهر کم خطر، می توانند برای فرد کشنده باشد.

۳- شایعترین علت بروز مسمومیت در جهان، مصرف داروها بیش از مقادیر درمانی می باشد.

۴- دهان، شایعترین راه ورود سموم به بدن می باشد.

۵- داروها را دور از دید و دسترس کودکان و در ارتفاع بالا و در کمد مجهز به قفل نگه داری نمایید.

۶- در هنگام بیماری کودکان مراقب باشید تا دوز تکراری دارو به وی ندهید.

۷- داروهای خود را در مقابل چشم کودکان نخورید، چرا که کودکان از رفتار بزرگسالان تقلید می کنند و ممکن است دور از چشم والدین داروها را به دهان ببرند.

۸- اگر به کودک خود دارو می دهید به او تفهیم کنید که این دارو است و از کلماتی مثل آبنبات، شکلات و یا خوراکی استفاده نکنید.

۹- بهتر است داروهای بیمار افسرده و یا بیمارانی که تعادل رفتاری ندارند و یا افرادی که سابقه اقدام به خودکشی دارند را دور از دسترس ایشان قرار دهید و مراقبت دقیقی در خصوص میزان داروی مصرفی ایشان به عمل آورید.

۱۰- بر مصرف داروی افراد مسن خانواده نظارت داشته باشید چراکه ایشان به دلایل زیر ممکن است داروی خود را به اشتباه یا بطور تکراری مصرف نمایند: تشابه ظاهری شکل داروها، ابتلا به فراموشی، عدم اطلاع از نام داروها، بی سوادگی یا کم سوادگی و یا خوانا نبودن مقادیر مصرفی دارو مندرج روی جعبه دارویی.

۱۱- بهترین کار برای پیشگیری از خوردن دوز تکراری دارو، یادداشت کردن دفعات مصرف دارو و یا قرار دادن قرصها در داخل جعبه های مخصوص تقسیم بندی شده (برحسب صبح، عصر و شب) می باشد.